

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 1P/28/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5622200909
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 05. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr., LL.M. Ivana Stehlíková
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2022:5622200909.3

Uznesenie

Okresný súd Liptovský Mikuláš vo veci starostlivosti o maloleté deti: Z. O., nar. XX. X. XXXX, a X. O., nar. XX. X. XXXX, obidve deti bytom ako matka, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, sídlom M. M. Hodžu 30, Liptovský Mikuláš, IČO: 30 794 536, deti matky G.. F. O., nar. XX. X. XXXX, trvale bytom V. XXX/XX, X. S., a otca Z.. F.. Z. O., K., nar. XX. X. XXXX, trvale bytom K. O. XXX/XX, J., zastúpeného JUDr. Ing. Ivanou Kožákovou, advokátkou so sídlom Garbiarska 905, Liptovský Mikuláš, v konaní o návrhu otca na zmenu osobnej starostlivosti o maloletých, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

Súd návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia **z a m i e t a**.

odôvodnenie:

1. Otec podal na Okresný súd Liptovský Mikuláš dňa 17. 3. 2022 návrh na zmenu osobnej starostlivosti o maloleté deti Z. O., nar. XX. X. XXXX, a X. O., nar. XX. X. XXXX. Podaným návrhom sa otec domáha zverenia maloletých detí do jeho osobnej starostlivosti a určenia vyživovacej povinnosti matky k maloletým deťom. Súčasne s návrhom na zmenu osobnej starostlivosti podal otec aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiada, aby súd umiestnil maloleté deti do zariadenia ústavnej starostlivosti, ktorého výber ponecháva na uvážení súdu. Súčasne žiada, aby mu bolo súdom nariadené výchovné opatrenie, spočívajúce v povinnosti spolupracovať so zariadením ústavnej starostlivosti, a aby sa v zmysle pokynov ústavu podrobil odbornému poradenstvu za účelom obnovy vzťahu s maloletými deťmi. Okrem toho žiada, aby súd matke dočasne zakázal styk s maloletými deťmi, v záujme zamedzenia ich ďalšieho nežiaduceho ovplyvňovania proti otcovi zo strany matky a ich traumatizovaniu.

2. Podanie návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia navrhovateľ odôvodnil tým, že matka doviedla situáciu do bodu, kedy je výchovné prostredie pre maloleté deti ďalej neúnosné a nebezpečné z hľadiska ich riadnej výchovy a zdravého vývinu. Mladší syn X. berie antidepresíva a antipsychotiká, starší syn nerešpektuje authority, a už sa nebojí kričať ani na psychologičku ÚPSVaR v Liptovskom Mikuláši „vy nerozumiete, že tu nebudeme stále chodiť!“, tak ako tomu malo byť na posledných stretnutiach, napr. dňa 7. 3. 2022. Uvedeného dňa maloletí prišli na stretnutie, povedali to, čo „mali“ a doslova sa otočili na päte a odišli, a to napriek tomu, že ich otec čakal a pricestoval z Nitry za nimi. V tento deň pricestovali do Liptovského Mikuláša aj pracovníci Úradu komisára pre deti z Bratislavy, za účelom vyhodnotenia doposiaľ dosiahnutého pokroku vo veci. Obaja chlapci vykazujú podľa znalkyne PhDr. E.Q. začínajúce poruchy správania a sú zistené negatívne vplyvy výchovného prostredia matky na ich harmonický a zdravý vývin a správanie. Matka namiesto toho, aby si svoje chyby uvedomila, naďalej pokračuje v akomsi boji, deti používa ako nástroj a to je stav, ktorý je nevyhnutné okamžite zvrátiť a ukončiť. Postup, ktorý otec navrhuje, je podľa neho postupom obvyklým tak v Českej republike, ako aj v iných západných krajinách, keď na neurčitý čas sú deti z nevhodného a nežiaduceho vplyvu a výchovy matky odobraté, sú riadne diagnostikované, situácia im je vhodným spôsobom vysvetlená, a je im poskytnutá odborná pomoc a poradenstvo podľa individuálnych potrieb detí a postupne sa začína s budovaním vzťahu s druhým rodičom. Otec uvádza, že vzhľadom na neodkladnú potrebu deti riadne vyšetriť a diagnostikovať

ich, ako aj vzhľadom na návrh vo veci samej, považuje umiestnenie detí do ústavného zariadenia ako nevyhnutné, a zároveň neodkladné riešenie. Umiestnenie detí do sociálneho zariadenia na krátku, dočasnú, dobu je podľa otca pre deti z dlhodobého hľadiska lepšie, ako zotrvať v takom nevhodnom a pre zdravý vývin detí neperspektívnom prostredí ako vytvorila matka. Dočasné umiestnenie detí do prostredia s odborníkmi, ktorí budú deťom a ich potrebám načúvať a budú usmerňovať proces adaptácie detí na otca, pomôže napraviť to, čo matka roky účelovo tvorila a napáchala na psychike detí. Dočasná izolácia detí od matky pomôže tomu, aby tento proces bol čo najkratší a najmenej bolestivý pre deti. Otec má za to, že bez neodkladného zásahu zo strany súdu niet nádeje na zmenu postoja matky voči deťom a voči ich styku s otcom, a preto, hoci sa umiestnenie detí v zariadení z krátkodobého hľadiska nejaví ako najlepšie riešenie v záujme maloletých detí, z dlhodobého hľadiska je to nevyhnutné na zabezpečenie požadovanej nápravy narušeného prostredia, správania, výchovy a vývinu oboch maloletých detí.

3. Uznesením zo dňa 24. 3. 2022, č. k. 1P/28/2022-28 súd prvej inštancie rozhodol o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia tak, že návrh zamietol. Na základe odvolania otca doručeného súdu dňa 25. 4. 2022 Krajský súd v Žiline uznesením zo dňa 3. 5. 2022, sp. zn. 11CoP/12/2022 uznesenie súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolací súd v odôvodnení uznesenia uviedol, že v prejednávanej veci neboli splnené procesné podmienky konania. V prejednávanej veci sú účastníkmi konania rodičia maloletých detí, t. j. otec Z. F. Z. O., K. a matka G. F. O., ako aj maloletí Z. O. a X. O.. Maloletí Z. O. M. X. O. majú spôsobilosť na také právne úkony, ktoré sú svojou povahou primerané ich rozumovej a vôľovej vyspelosti zodpovedajúcej ich veku a nie sú oprávnení ani spôsobilí vystupovať v konaní pred súdom samostatne, ale vyžaduje sa, aby boli zastúpení zástupcom. Právna úprava rozlišuje zákonného zástupcu a kolízneho opatrovníka, keď zákonným zástupcom býva spravidla rodič maloletého. Funkcia kolízneho opatrovníka potom prichádza do úvahy v prípadoch, ak by mohlo dôjsť k rozporu záujmov medzi rodičmi a maloletým dieťaťom alebo medzi maloletými deťmi v zastúpení tým istým rodičom navzájom. Keďže v prejednávanej veci maloletí Z. O. a X. O. nemajú procesnú spôsobilosť a bola daná kolízia záujmov rodičov, bolo procesnou povinnosťou súdu prvej inštancie ustanoviť maloletým opatrovníka na zastupovanie prejednávanej veci. Pokiaľ sa týka ďalšieho konania a nového rozhodnutia, odvolací súd poznamenal, že v ďalšom konaní bude povinnosťou súdu prvej inštancie ustanoviť maloletým deťom Z. O. M. X. O. kolízneho opatrovníka a následne vec opätovne náležite posúdiť a rozhodnúť. Odvolací súd upriamil pozornosť na skutočnosti uvedené v listine predloženej otcom maloletých v odvolacom konaní na č.l. 42 spisu, ako aj zistenie, v akom štádiu (s akými výsledkami) sa nachádza ingerencia CDR Istebné (ktoré malo byť podľa súdu prvej inštancie do konania pribraté práve „za účelom aktívnej participácie tohto zariadenia pri napĺňaní sledovaného cieľa“, keď odvolaciemu súdu nie je vzhľadom na absenciu pripojenia spisu 1P/37/2018 zrejme procesné postavenie tohto zariadenia v konaní), keď úlohou súdu prvej inštancie (nakoľko sa jedná o konanie podľa CMP, ktorý obsahuje niektoré osobitné ustanovenia o dokazovaní, vid' § 35 a § 36) bude posúdenie týchto skutočností, príp. zistenie aktuálneho stavu, a následné rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, príp. v nadväznosti na aktuálny stav zváženie inej zmeny dočasnej úpravy vzťahov. Napokon odvolací súd súčasne poukázal na to, že súd prvej inštancie sa v napadnutom uznesení odvoláva na obsah pripojeného spisu Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 1P/37/2018, keď z obsahu spisu ani z položky „Zoznam pripojených spisov“ táto skutočnosť nevyplýva a uvedený spis nebol ako „pripojený“ predložený ani odvolaciemu súdu v rámci odvolacieho konania.

4. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“): Na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

5. Podľa § 360 ods. 1 CMP: Neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

6. Podľa § 365 ods. 1 CMP: Ak sa ocitne maloletý bez akejkoľvek starostlivosti alebo ak je jeho život, zdravie a priaznivý vývoj vážne ohrozený alebo narušený, súd neodkladným opatrením nariadi, aby bol maloletý dočasne zverený do starostlivosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktorú v uznesení určí.

7. Podľa § 366 CMP: Neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

8. Podľa § 367 ods. 1, 2, 3, 4 CMP: Neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej

osobnej starostlivosti. O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do siedmich dní od doručenia návrhu. V tejto lehote súd uznesenie vyhotoví. Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené. Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia súd môže doručiť účastníkom až pri uskutočnení jeho výkonu, ak je predpoklad, že by bol výkon rozhodnutia inak zmarený. Účastníkom, ktorí neboli prítomní pri výkone uznesenia, doručí súd uznesenie spolu so zápisnicou o priebehu výkonu dodatočne.

9. Podľa § 368 ods. 1 CMP: V odôvodnených prípadoch môže súd na návrh orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately neodkladným opatrením povoliť vstup do obydla, v ktorom sa nachádza maloletý na účely výkonu právomocí orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

10. Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“): Pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

11. Podľa § 325 ods. 1 CSP: Neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

12. Podľa § 326 ods. 1 a 2 CSP: V návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva.

13. Podľa § 328 ods. 1 CSP: Ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

14. Podľa § 329 ods. 1 prvá veta a ods. 2 CSP: Súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

15. Podľa § 330 ods. 1 a 2 CSP: Súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas. Ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej.

16. Podľa čl. 5 základných zásad zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoR“): Záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä:

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

17. Podľa § 28 ods. 2 ZoR: Práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

18. Civilný mimosporový poriadok, ako špeciálny právny predpis (lex specialis), obsahuje ustanovenia o neodkladných opatreniach v § 360 a nasl.: vo veciach ochrany maloletého (§ 365 CMP), vo veciach

výživného (§ 366 CMP), vo veciach osobnej starostlivosti o maloletého (§ 367 CMP) a o povolení súdu na výkon oprávnenia vo veci starostlivosti o maloletých (§ 368 CMP). Otec podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiada, aby boli maloleté deti dočasne odovzdané (§ 367 CMP) do ústavnej starostlivosti zariadenia určeného súdom, a aby bolo otcovi nariadené výchovné opatrenie a matke zakázaný styk s maloletými deťmi počas pobytu v zariadení.

19. Vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami je možné rýchlo a pružne riešiť situáciu, ktorá si vyžaduje okamžitý zásah súdu. Základnými zákonnými predpokladmi na nariadenie neodkladného opatrenia sú potreba bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov konania a hodnoverným spôsobom osvedčená dôvodnosť a trvanie uplatneného nároku, ktorému sa má súdom poskytnúť neodkladná ochrana. Neodkladné opatrenie si teda vyžaduje naliehavosť opatrenia, osvedčenie danosti práva a nevyhnutnosť potreby takejto úpravy pomerov. Vzhľadom na účel a podstatu neodkladného opatrenia je rozsah dokazovania, na rozdiel od konania vo veci samej, značne zúžený.

20. Predmetom konania vo veci samej je návrh otca na zverenie maloletých detí do jeho osobnej starostlivosti a určenie vyživovacej povinnosti matke. Z úradnej činnosti je súdu známe, že na Okresnom súde Liptovský Mikuláš bolo vedených viacero konaní, týkajúcich sa rodičovských práv a povinností k maloletým deťom. V súčasnosti je vedené na tunajšom súde konanie pod sp. zn. 1P/37/2018, ktorého predmetom je úprava styku otca s maloletými deťmi a konanie o uloženie výchovného opatrenia, pričom v danom štádiu konania stále prebieha fáza dokazovania vo veci samej.

21. Súd prvej inštancie v intenciách rozhodnutia Krajského súdu v Žiline (uznesenie zo dňa 3. 5. 2022, sp. zn. 11CoP/12/2022-48) v ďalšom konaní odstránil vytknutý nedostatok procesnej podmienky konania - ustanovenie opatrovníka na zastupovanie maloletých detí, Z. a X., v prejednávanej veci, keďže maloleté deti nemajú procesnú spôsobilosť a bola daná kolízia záujmov rodičov. Súd uznesením zo dňa 17. 5. 2022, sp. zn. 1P/28/2022 ustanovil maloletým deťom kolízneho opatrovníka Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, sídlom M. M. Hodžu 30, Liptovský Mikuláš, IČO: 30 794 536 na ich zastupovanie v konaní o návrhu na zmenu osobnej starostlivosti a nariadenie neodkladného opatrenia. Súd ďalej ku konaniu pripojil súvisiaci spis Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 1P/37/2018. Spis Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 1P/37/2018 bol dňa 2. 2. 2022 zapožičaný znalcovi MUDr. N. H. na vypracovanie znaleckého posudku, ktorý ho dňa 9. 3. 2022 vrátil súdu. Dňa 17. 3. 2022 bol súdu doručený návrh otca na zmenu osobnej starostlivosti spolu s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia, vedený na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 1P/28/2022. Pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení bol spis sp. zn. 1P/37/2018 k dispozícii zákonnej sudkyňi na nahliadnutie. Odpojený od spisu sp. zn. 1P/28/2022 bol dňa 24. 3. 2022, kedy bol tento spis (t.j. 1P/37/2018) zaslaný Krajskému súdu v Žiline na rozhodnutie o odvolaní matky proti uzneseniu o neodkladnom opatrení. Krajský súd vrátil spis sp. zn. 1P/37/2018 aj s rozhodnutím o odvolaní dňa 21. 4. 2022 a tento deň bolo vytyčené vo veci pojednávanie, ktoré sa uskutočnilo. Pripojenie a následné odpojenie spisu sp. zn. 1P/37/2018 nebolo vyznačené na obale nedopatrením (opomenutím).

22. Súd po zvážení všetkých okolností prípadu a doposiaľ vykonaného dokazovania v súvisiacom konaní vedenom na Okresnom súde Liptovský Mikuláš sp. zn. 1P/37/2018 dospel opätovne k záveru o nedôvodnosti návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia - umiestnenia maloletých detí do zariadenia ústavnej starostlivosti podľa úvahy súdu, kde im bude poskytnutá požadovaná psychologická pomoc a umožnené postupné nadviazanie kontaktu s otcom, keď neodkladné opatrenie nemá byť prostriedkom akejkoľvek úpravy pomerov do času, kým súd nerozhodne vo veci samej, ale ide o procesný prostriedok výnimočnej povahy. Aktuálny stav účastníkov konania s prihliadnutím aj na konanie vedené na Okresnom súde Liptovský Mikuláš sp. zn. 1P/37/2018, ktoré bezprostredne súvisí s týmto konaním, je nasledovný:

23. Otec obdobný návrh na nariadenie neodkladného opatrenia podal dňa 4. 8. 2021. O návrhu bolo rozhodnuté uznesením sp. zn. 1P/37/2018 zo dňa 11. 8. 2021 jeho zamietnutím. Proti uzneseniu podal otec odvolanie. Počas odvolacieho konania otec podal dňa 24. 9. 2021 ďalší návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhal, aby súd, do vydania rozhodnutia vo veci samej upravil jeho styk s maloletými deťmi. O predmetnom návrhu, podanom v odvolacom konaní, rozhodol podľa § 362 Civilného mimosporového poriadku Krajský súd v Žiline uznesením sp. zn. 6CoPno/1/2021 zo dňa 27. 10. 2021, ktorým upravil styk otca s maloletými deťmi tak, že je oprávnený stýkať sa s maloletými deťmi prvý pracovný pondelok v každom kalendárnom mesiaci v čase od 14:00 hod. do

15:30 hod. bez prítomnosti matky v mieste sídla Referátu poradensko-psychologických služieb Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš (ďalej ÚPSVaR Liptovský Mikuláš, ďalej ÚPSVaR LM), za prítomnosti pracovníka referátu. Matka je povinná maloletých na styk s otcom riadne a včas pripraviť. Na začiatku styku je matka povinná maloletých odovzdať pracovníkovi Referátu poradensko-psychologických služieb ÚPSVaR LM v mieste styku a po skončení styku maloletých od pracovníka prevziať. Matka a otec sú povinní podrobiť sa psychologickému poradenstvu prostredníctvom ÚPSVaR LM. Podrobnosti vykonania poradenstva určia odborní zamestnanci ÚPSVaR LM, ktorý podá Okresnému súdu Liptovský Mikuláš ku konaniu vedenému pod sp. zn. 1P/37/2018 správu o priebehu a výsledkoch poradenstva každé 3 mesiace. Trvanie tohto výchovného opatrenia je podmienené dosiahnutím jeho účelu. Týmto neodkladným opatrením bol na čas jeho nariadenia pozmenený rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 4P/13/2014 zo dňa 9. 5. 2014 vo výroku, ktorým bolo rozhodnuté o úprave styku otca s maloletými deťmi. Vo zvyšnom rozsahu Krajský súd v Žiline návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zo dňa 24. 9. 2021 zamietol. Otec dňa 6. 12. 2021 podal návrh na zmenu/doplnenie neodkladného opatrenia Krajského súdu v Žiline sp. zn. 6CoPno/1/2021 zo dňa 27. 10. 2021, ktorým navrhol, aby deti boli neodkladným opatrením umiestené do vhodného zariadenia ústavnej starostlivosti, kde im bude poskytnutá psychologická pomoc, vzhľadom na ich duševný stav, a umožnené, za príslušnej terapie, postupné nadviazanie kontaktu s otcom. Súčasne otec navrhol, aby bol matke zakázaný styk s deťmi, aby tak bolo zamedzené ďalšiemu ovplyvňovaniu detí zo strany matky proti otcovi a ich traumatizovaniu. Krajský súd Žilina návrh otca na doplnenie nariadeného neodkladného opatrenia (6CoPno/1/2021), uznesením sp. zn. 6Cop/50/2021, 6CoPno/3/2021 zo dňa 3. 1. 2022, zamietol, a zároveň potvrdil uznesenie Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 1P/37/2018 zo dňa 11. 8. 2021. Návrhom zo dňa 4. 1. 2022 sa otec domáhal zmeny neodkladného opatrenia nariadeného vyššie uvedeným uznesením Krajského súdu v Žiline zo dňa 27. 10. 2021, keď žiadal pri úprave styku s maloletými deťmi aj možnosť náhradného styku v prípade objektívnych prekážok na strane matky alebo maloletých detí. O uvedenom návrhu rozhodol Okresný súd Liptovský Mikuláš uznesením sp. zn. 1P/37/2018 zo dňa 27. 1. 2022 tak, že zmenil uznesenie Krajského súdu v Žiline (sp. zn. 6CoPno/1/2021 zo dňa 27. 10. 2021) v časti o styku otca s maloletými v bodoch I. a II. tak, že do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej, vedenej na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 1P/37/2018 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým upravil rozsah styku maloletých s otcom na prvý a tretí pracovný pondelok v každom kalendárnom mesiaci v čase od 14:00 hod. do 15:00 hod., v mieste sídla Referátu poradensko-psychologických služieb ÚPSVaR LM, za prítomnosti pracovníkov tohto referátu, bez prítomnosti matky. Zároveň súd uložil matke povinnosť zdržať sa účasti na tomto styku, alebo v jeho bezprostrednej blízkosti, nielen osobnou prítomnosťou, ale i prostredníctvom akýchkoľvek prostriedkov umožňujúcich jej nepriamu účasť, najmä technickými prostriedkami umožňujúcimi obrazový a zvukový prenos zo stretnutia. Súd matke uložil ďalej povinnosť pripraviť maloletých na styk s otcom riadne a včas, na začiatku styku maloletých odovzdať pracovníkovi Referátu poradensko-psychologických služieb (ďalej RPPS LM) a po ukončení styku prevziať maloletých v mieste styku od pracovníka RPPS LM. Súd taktiež vyhovel návrhu otca v časti týkajúcej sa náhradného termínu v prípade neuskutočnenia styku tak, že v prípade, ak sa styk nebude môcť realizovať z dôvodu preukázaných vážnych dôvodov, rodičia sú povinní navzájom si túto skutočnosť oznámiť, najneskôr 24 hodín pred začiatkom styku, a v prípade preukázaných vážnych prekážok na strane otca, maloletých detí a matky, brániacich v realizácii styku otca s maloletými, je matka povinná umožniť realizáciu styku otca s maloletými deťmi v náhradnom termíne, ktorým je najbližší nasledujúci pracovný pondelok po tom, ako odpadne prekážka brániaca v realizácii styku. Vo zvyšnej časti súd návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. Predmetné uznesenie Krajský súd v Žiline uznesením zo dňa 19. 4. 2022, sp. zn. 9CoP/15/2022 zmenil tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol v celom rozsahu z dôvodu, že CMP pod pojmom zmena pomerov rozumie len zmenu podstatnú a závažnú, nie zmeny krátkodobého charakteru. Podľa názoru odvolacieho súdu nebola osvedčená potreba zmeny neodkladného opatrenia nariadeného krajským súdom, a to len 27.10.2021 a už nie vôbec rozšírenie styku o ďalší deň v rozpore so závermi znaleckého dokazovania (znalecký posudok znalkyne PhDr. S. E., K..) bez toho, aby vykonal ďalšie dokazovanie, pretože pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase jeho vydania. Odvolací súd konštatoval, že otec neosvedčil bezdôvodnosť nerealizovania styku dňa 6. 12. 2021, pričom matka tvrdenie, že sa neuskutočnilo z dôvodu positivity jej a maloletých na Covid-19 osvedčila mailovou komunikáciou s otcom aj úradom pred stretnutia, ako aj oznámením NCZI a dokladom o práceneschopnosti. Otec nijako neosvedčil tvrdenia, že pri stretnutí 3. 1. 2022 boli maloletí na pokyn matky v telefonickom spojení s ňou. Z oficiálnej správy úradu z 11. 1. 2022 a 24. 1. 2022 vyplýva, že to bola aj matka, ktorá pomohla maloletým uklidniť sa, aby došlo k stretnutiu s otcom v jej neprítomnosti, pričom následne stála za rohom vchodových dverí do vestibulu a chvíľkou vykukla, pravdepodobne s

mobilným telefónom v ruke, čo pracovník úradu videl ku koncu stretnutia. Z uvedeného vyplýva, že nebolo osvedčené, ani preukázané, že prvé stretnutie bolo zmarené z dostatočne nepreukázaných dôvodov na strane matky a že ďalšie stretnutie bolo poznačené nepriamou prítomnosťou matky (napriek tomu, že sa malo realizovať v jej neprítomnosti) s jej neadekvátnym zásahom do neho, nepriamo ovplyvňujúc prežívanie a správanie maloletých.

24. V pripojenom spise sp. zn. 1P/37/2018 sa nachádzajú aktuálne správy psychologičky Referátu poradensko - psychologických služieb Liptovský Mikuláš (ďalej RPPS LM), Mgr. Y. Z., zo dňa 21. 2. 2022 a zo dňa 22. 2. 2022, z ktorých vyplýva, že otec absolvoval psychologické poradenstvo na RPPS LM v dňoch 31. 12. 2022 (telefonicky), 7. 2. 2022 a 14. 2. 2022 (osobne). Matka absolvovala psychologické poradenstvo dňa 1. 2. 2022 (osobne). Psychologička uvádza, že prostredníctvom psychologických prostriedkov sa nepodarilo dosiahnuť vzájomnú spoluprácu s matkou maloletých detí. Matka vyslovila nedôveru ku psychológovi. Negatívne vníma ÚPSVaR LM ako celok, ktorého súčasťou je aj RPPS LM. Z uvedených dôvodov psychologička odporúča absolvovanie individuálnej psychoterapie rodičom a maloletým deťom a následne spoluprácu s iným subjektom ako je ÚPSVaR LM. K stretnutiam otca s maloletými deťmi v dňoch 7. 2. 2022 a 22. 2. 2022 podľa predložených správ nedošlo. Matka doviedla maloleté deti na ÚPSVaR LM, avšak deti stretnutie s otcom odmietli. Taktiež odmietli komunikovať aj so psychologičkou a odišli za matkou von z budovy. Psychologička navrhla náhradný termín konania stretnutia otca s maloletými deťmi na deň 14. 2. 2022. Právny zástupca matky uviedol, že náhradný termín považuje za nedôvodný a stretnutie v daný deň nebolo uskutočnené. Podľa aktuálnej správy RPPS LM zo dňa 12. 4. 2022, jediné určené stretnutie v mesiaci december neprebehlo z dôvodu karanténnych COVID-19 opatrení na strane maloletých detí. Stretnutie otca a synov dňa 3. 1. 2022 trvalo len približne 10 minút. Ďalšie stretnutie v zmysle uznesenia dňa 7. 2. 2022 neprebehlo, k styku nedošlo vôbec. Navrhli náhradný termín, s čím otec súhlasil. Právny zástupca matky JUDr. Baláž to v mailovej komunikácii komunikoval ako neodôvodnené. Náhradné stretnutie sa tak neuskutočnilo. Priebeh nasledujúcich stretnutí bol obdobný. V dňoch 21. 2. 2022 a 7. 3. 2022 matka doviedla deti na stretnutie, no maloleté deti odmietli stretnutie. Dňa 21. 3. 2022 sa stretnutie neuskutočnilo z dôvodu lyžiarskeho výcviku. Náhradný termín bol 28. 3. 2022. Opätovne maloletí odmietli stretnutie s otcom. Dňa 4. 4. 2022 telefonicky kontaktoval úrad pán Dobiš, že sa nemôže dostaviť, stretnutie bolo následne zrušené. Po tomto termíne k ďalšiemu asistovanému styku nedošlo. Pokiaľ sa týka správy ÚPSVaR LM na čl. 42 spisu, súd zdôrazňuje, že na základe neodkladných opatrení mal byť realizovaný asistovaný styk v priestoroch ÚPSVaR LM, keď matke bola uložená povinnosť deti na styk pripraviť a na začiatku styku maloletých odovzdať pracovníkovi Referátu poradensko-psychologických služieb ÚPSVaR LM v mieste styku a po skončení styku maloletých od pracovníka prevziať. Styk maloletých s otcom nebol podmienený informovaným súhlasom matky. Pokiaľ nedošlo k realizácii styku otca s deťmi, tak z dôvodu antagonistického postoja detí, ktoré stretnutie s otcom odmietli ako vyplýva aj zo správy RPPS LM zo dňa 12. 4. 2022. Poradensko-psychologická činnosť s maloletými nebola predmetom doposiaľ vykonateľných súdnych rozhodnutí. Psychologickému poradenstvu prostredníctvom ÚPSVaR LM sa mali na základe vykonateľných rozhodnutí podrobiť matka a otec, k čomu aj došlo, ako vyplýva zo správ poradensko - psychologických služieb Liptovský Mikuláš Mgr. Y. Z. zo dňa 21. 2. 2022 a zo dňa 22. 2. 2022.

25. Maloleté deti sa v súčasnosti nachádzajú v starostlivosti matky a dlhodobo prejavujú odpor voči stretnutiam s otcom. V konaní vedenom pod sp. zn. 1P/37/2018 bol znalkyňou z odboru psychológia - PhDr. S. E. vypracovaný dňa 5. 3. 2021 znalecký posudok, v ktorom znalkyňa konštatuje, že vzhľadom na dlhodobé negatívne nastavenie matky voči otcovi, je v súčasnosti nepravdepodobné, že sa bez odbornej intervencie názor maloletých detí na stretávanie s otcom zmení. Okresný súd Liptovský Mikuláš uznesením sp. zn. 1P/37/2018 zo dňa 19. 3. 2021 začal konanie o uloženie výchovného opatrenia, ktorého primárnym cieľom je riešiť principiálne otázky a zásadné nedostatky vo veciach starostlivosti o maloleté deti, sledujúc najlepší záujem maloletých. Za týmto účelom súd do konania pribral účastníka konania - Centrum pre deti a rodiny Liptovský Hrádok, ktoré je odborným pracoviskom zameriavajúcim sa na riešenie a nápravu vzťahov v rodinách, podporu vytvárania zdravého výchovného prostredia maloletých detí, sociálne poradenstvo a pod. Dňa 13. 5. 2021 však Centrum pre deti a rodiny Liptovský Hrádok súdu oznámilo že nie je zaradené do zoznamu špecializovaných pracovísk, ktoré môžu realizovať zámery súdom cieleného výchovného opatrenia. Ich zariadenie poskytuje pomoc a podporu klientom na poradenskej úrovni, terapiu nevykonáva. V priebehu ďalšieho konania prichádzala potenciálne do úvahy kooperácia s Centrom pre deti a rodiny CDR Poprad. Pracovníčka centra, participujúca na projektoch označovaných ako „Stretnutia rodinného kruhu“, Mgr. O., súdu dňa 8. 9. 2021 oznámila, že CDR Poprad nie je zaradené medzi špecializované pracoviská, ktoré by sa mohli

podieľať na výkone výchovného opatrenia zameraného na sledované ciele. Následne súd vyžiadal od Ústredia práce sociálnych vecí a rodiny Bratislava, ako metodického garanta pracovísk sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, zoznam príslušných špecializovaných pracovísk, ktoré sú zamerané na odborné poradenstvo, rodičovskú terapiu a profesionálne vedenie maloletých detí k usmerňovaniu a formovaniu zdravého postoja a vzťahov ku obidvom rodičom a zvládaniu súčasnej situácie v rodine. Dňa 5. 10. 2021 Ústredie práce sociálnych vecí a rodiny Bratislava doručilo súdu žiadaný zoznam príslušných špecializovaných pracovísk. Súd následne v prebiehajúcom konaní o uloženie výchovného opatrenia (1P/37/2018) pribral uznesením zo dňa 27. 1. 2022 do konania CDR Istebné za účelom aktívnej participácie tohto zariadenia pri napĺňaní sledovaného cieľa. CDR Istebné, pracovisko Dolný Kubín, bolo najbližším pracoviskom z hľadiska bydliska maloletých detí a bolo do konania pribraté zo zoznamu pracovísk, ktoré sú zamerané na odborné poradenstvo, rodičovskú terapiu a profesionálne vedenie maloletých detí k usmerňovaniu, formovaniu zdravého postoja a vzťahov ku obidvom rodičom a zvládaniu súčasnej nepriaznivej situácie v rodine, a ktoré prichádzajú do úvahy ako špecializované zariadenie, v ktorom je možné napĺňať odporúčania a sledované ciele v súlade s ust. § 37 ods. 2 písm. d) Zákona o rodine. CDR Istebné bolo do konania pribraté na základe záverov znalkyne PhDr. S. E., ktorá odborne zhodnotila, že je v súčasnosti nepravdepodobné, že sa bez odbornej intervencie názor maloletých detí na stretávanie s otcom zmení. Konanie vedené na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 1P/37/2018 sa aktuálne nachádza v štádiu znaleckého dokazovania za účelom vyšetrovania obidvoch rodičov pre účely diagnostiky, či trpí matka alebo otec v súčasnosti, alebo v minulosti trpeli duševnou poruchou, ak áno, akou, aké sú jej prejavy a dôsledky a či je/nie je zo psychiatrického hľadiska nebezpečná pre matku, otca, maloleté deti alebo iné osoby. Úlohou súdneho znalca je vypracovať a predložiť písomný znalecký posudok v lehote do 3. 6. 2022. Na poslednom pojednávaní dňa 21. 4. 2022 sa zúčastnila aj poverená pracovníčka CDR Istebné a psychologička tohto centra. Dôvodom prítomnosti pracovníčky aj psychologičky centra bolo, že v centre s rodinami pracujú spoločne vždy dvaja ľudia a po oboznámení sa so situáciou v rodine budú v práci s rodinou ďalej pokračovať. Na pojednávaní sa poverená pracovníčka CDR Istebné vyjadrila, že ak by bolo uložené výchovné opatrenie pobytovou formou, ich pracovisko nemá také možnosti, nakoľko je plná kapacita. Na deň 23.06.2022 je vo veci nariadené ďalšie pojednávanie.

26. V konaniach vo veciach starostlivosti súdu o maloletých je účelom neodkladného opatrenia v prvom rade ochrana maloletých detí. Záujem dieťaťa je vždy prvoradý (čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, čl. 24 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie). V rámci konania o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia súd zisťuje relevantné skutočnosti zjednodušeným spôsobom, pričom spravidla vychádza len z návrhu a spisového materiálu. V súčasnom štádiu konania súd nepovažuje nárok otca za osvedčený, pretože nebol preukázaný taký stav pomerov na strane účastníkov konania, ktorý by odôvodňoval potrebu bezodkladnej úpravy formou navrhovaného neodkladného opatrenia. V konaní vedenom pod sp. zn. 1P/37/2018, ktoré má bezprostredný súvis s týmto konaním (o zverenie detí do osobnej starostlivosti otca) súd postupuje v súlade s najlepším záujmom maloletých detí. Na ostatnom pojednávaní vo veci 1P/37/2018 dňa 21. 4. 2022 vypočul obe maloleté deti, do 3. 6. 2022 je úlohou znalca MUDr. N. H. vypracovať a predložiť písomný znalecký posudok týkajúci sa diagnostiky duševného stavu matky a otca a na deň 23. 6. 2022 je vytyčené pojednávanie. Otcom žiadané umiestnenie maloletých detí do ústavnej starostlivosti by v súčasnom štádiu konania nebolo v súlade s najlepším záujmom maloletých detí, ani z dlhodobého hľadiska. Vzťahy medzi účastníkmi konania sú dlhodobo rozvrátené, jedným z prejavov vzťahu maloletých detí voči otcovi je i odmietanie označovať a oslovovať ho ako otca, keď sa o ňom vyjadrujú ako o O. a viackrát počas prebiehajúceho konania sp. zn. 1P/37/2018 vyjadrili obavu, že budú otcom odtrhnuté od matky a odobraté z jej starostlivosti. Na pojednávaní dňa 21. 4. 2022 vo veci sp. zn. 1P/37/2018 boli obe deti vypočuté a vyjadrili priania, aby „to celé“ už skončilo a k stretávaniu s otcom sa vyjadrili odmietavo. Súd zdôrazňuje, že bez žiaducej prestavby postojov rodičov a maloletých detí by akékoľvek úkony, identické alebo blížiacie sa otcom navrhovanému postupu, vystavili deti vysokému riziku traumatizácie odobratím z výchovného prostredia matky, v ktorom pociťujú bezpečie, bez ohľadu na mieru a ich schopnosť objektívne posudzovať jej spôsobilosť plniť svoju rodičovskú rolu v absolútnom a žiaducom ich najlepšom záujme. Umiestnenie detí do ústavnej starostlivosti, hoci i krátkodobého trvania, a uloženie zákazu matke stýkať sa so synmi, by deti vnímali ako konanie otca proti nim a proti ich záujmom, a korešpondovalo by aj s ich doposiaľ vyslovenými obavami z neho. Vytrhnutím zo svojho prirodzeného prostredia by bolo zasiahnuté aj do sféry ich sociálnych kontaktov, ktoré majú vybudované a na ktoré sú zvyknuté, a súčasne by došlo aj ku hrubému zásahu do ich vyučovacieho procesu, v ktorom dosahujú veľmi dobré výsledky. Súd zdôrazňuje, že k náprave hlboko narušených rodinných vzťahov je nutné pristupovať u detí ohľaduplne, bez využívania neadekvátnych zásahov do

ich prežívania. Súd považuje za dôležité aplikovať účinné prostriedky nápravy, avšak bez nerovnováhy medzi právom otca na korekciu jeho komunikačnej deprivácie na jednej strane, a právom detí na primeraný prístup ku nim, bez pocitu komunikačnej invázie. S umiestnením maloletých detí do ústavnej starostlivosti by bolo s vysokou mierou pravdepodobnosti spojené riziko ohrozenia ich zdravého vývinu. V danom štádiu konaní, týkajúcich sa maloletých detí Jaroslava a Lukáša a ich rodičov, je potrebné zabezpečiť primeranú odbornú intervenciu a pokračovať i v procese dokazovania, v záujme náležitého objasnenia skutkového stavu a prijatia rozhodnutia v najlepšom záujme maloletých detí. K umiestneniu detí do ústavnej starostlivosti zaujal stanovisko v rámci konania sp. zn. 1P/37/2018 aj Krajský súd v Žiline. V uznesení zo dňa 3. 1. 2022, sp. zn. 6Cop/50/2021, 6CoPno/3/2021, súd uviedol, že nariadený pobyt v zariadení ústavnej starostlivosti ani okamžité zverenie detí do osobnej starostlivosti otca nie je v najlepšom záujme detí najmä z dôvodu obavy výrazne negatívneho ovplyvnenia takéhoto zásahu do správania maloletého Z. a vôbec jeho ďalšieho vývinového procesu, ktorý je v pubertálnom veku a ako udáva znalkyňa PhDr. S. E.Á., PhD. u maloletého je zvýraznený opozičný vzdor voči autoritám mimo rodiny matky. Vzhľadom k tomu, že maloletý X. je v zmysle znaleckého posudku znalkyne PhDr. S. E., K.. pod značným vplyvom staršieho brata, a ktorého správanie môže kopírovať, až sa stotožníť s bratovými prejavmi, existuje u maloletého X. rovnaká obava, ako u jeho staršieho brata Z.. Odvolací súd preto nepovažuje za primerané zdravému vývinu maloletých, a teda za konformné s ich záujmom, nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým by bol maloletým nariadený pobyt v zariadení ústavnej starostlivosti, kde by im bola poskytnutá vhodná psychologická pomoc. Podmienkou uloženia takéhoto výchovného opatrenia (§ 37 ods. 3 písm. a) ZoR) je výlučne záujem maloletých, pričom tento môže byť aktuálne zabezpečený aj za uloženia menej závažných výchovných opatrení podľa ust. § 37 ods. 2 ZoR, k čomu už došlo.

27. V danom štádiu otec neosvedčil potrebu neodkladnej úpravy pomerov účastníkov konania, ani dôvodnosť trvania svojho nároku. Vzhľadom k tomu, že neboli splnené zákonné podmienky na vydanie otcom navrhovaného neodkladného opatrenia, súd postupujúc v súlade s § 328 ods. 1 CSP, bez nariadenia pojednávania, prihliadajúc na najlepší záujem maloletých detí, jeho návrh, v celom rozsahu ako nedôvodný, zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia na Okresnom súde Liptovský Mikuláš (písomne v štyroch vyhotoveniach). Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359, § 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§ 363 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 1, 2 CMP).